

ژ سالۆخه تين
خودا په ريسان

- كتيب : ژ سالۆخه تين خودا پهريسان
- نقيسه ر : عمر التلمسانى
- وەرگير : ته حسين دۆسكى
- چاپا ئيكى ۲۰۰۶
- چاپخانه يا زانا دهوك
- ژمارا سپارتنى ل پهرتۆكخانه يا گشتى ل ههوليرى : ۱۸۹
- ژ وهشانين پهرتۆكخانه جزييرى ل دهوك .

ژ سالوځه تين خودا په ريسان

نځيسينا
عمر التلمساني

وه رگيران
ته حسين ابراهيم دوسكى

ژ سالوڅه تين خودا په ريسان

رهنگه نهو هشاربوونا موسلمانان يا ل في دويماهي ي
وگلهك ل في دويماهي ي پهيدا بووي ، و بهر گه ريانا
ليكدانا سهرو بهري وان وگه هاندنا وي كه لاشتي بهلكي
وان كه لشتوكان يين نهفه ب سهدان ساله كه فتيه نه
وان ، ورهنگه ب كارئينانا وان بو هيتر وشيانين خو ،
و كومبوونا وان ل سهر په يفا خودي ، رهنگه نهف همي به
دهليله كي بنبر بت ل سهر شوبن دهستي شيانا خودي
ل سهر هاريكاري يا وان يين قهستا وي دكهن وداخوازا
هاريكاري يي ژ وي دكهن .

وهيترين رورژاڅا ورورژه لاتي نوكه دهست ب هريان
ورژيكفه بووني كرى به ل ژير دژواره دريين في ئيكبوونا
موسلمان يا نهم هيڅي دكهن بهردهوام بينت ونيزيك
به ره همي ژ خو بدت ، و نهف چهنده ل بهر خودي يا

ناسی نینه نه گهر خو ټول بهر وان که سپن ژ قی
هشیار بوونا ژ راستی بی هیقی بووین یا ب زه همت ژ ی
بت .

و نه گهر د هزری دا بنه جه بوو - و نه ز دیږم ټو ههر
یا بنه جهه - کو ئیسلام ل سهر پهرستنا خودایی ټیکانه
وکت رادوه ست ، و کو بو قی چه ندی خودی چیکری
نافراندینه ، تو بزانه - خودی زانینی ب رزقی من و ته
بکته - کو روی بی ئیسلامی ټووی موسلمان پی بهر ان بهر
جیهانی ناشکه را دبت وه ئیسلامه کا زیندی و خودان
لقین کومه کا کارین بلند و قه نجی بین مه زن و نه خلاقین بالا
و توره بین بلند وزانین ب مفایه ، نه ب تنی خودانی وان
ل بهر سیه را وان دلشاد دبت ، بهلکی ههر چیکری به کی
خودی دای د گهل وی دلخوش دبت ، و پشته هنگی
ههر ئیکی پیگیری بی بکته دی سهر فراه و سهر بلند
بت ، و نه قه یه وه ل مه دکته ټم ب چاقی ریژی
و بلندی بی بهری خو بدهینه فان نمونه بین مروفینی
و ئیسلامی بین بلند و ب بها .

ژ څی دى گه‌هینه هندى کو په‌رستنا خودى ب تنى
ب ههمى رامانین وه‌حدانیه‌ت ویه‌کتا په‌ریسى یی څه ،
وه‌کى ژ څی ښه‌تا پیروژ ښاکه‌را دبت : ﴿ وَمَا خَلَقْتُ
الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ - و من نه‌جنه و مروڅ
نه‌ئافراندينه‌ نه‌گهر ژ به‌ر هندى نه‌با کو نه‌و په‌رستنا
من ب تنى بکن ﴿ (الذاریات ۵۶) د گهل وان ههمى
نالافین (حصرى) یین کو تیدا هه‌ین ، کارى ښکانه‌یه
یى ژ به‌نی‌یان هاتى‌یه داخواز کرن کو نه‌و ب جه‌ بین .
و ښارستانى و مه‌ده‌نیسه‌ت و بلندی و هیژ و سه‌روه‌رى
و سه‌رفه‌رازى و نازادى و دیار کرن و نختراع .. نه‌ف ههمى
تشتین ب څی ره‌نگى یین کو کارى د نه‌فسى دکهن ،
نه‌ف ههمى‌یه دڅیت بینه‌ ب جه‌ینان نه‌گهر په‌رستنا خودى
ب باشى بیته‌ کرن . و نه‌و ههمى باشى و بلندی یین کو
مروڅ سترانان یى دبیژن نه‌نجامین مسوگهرن نه‌گهر نه‌م
د راستگو بین د په‌رستنا خودى دا ، چونکى قورئانا مه‌زن
نه‌وا په‌رستنا خودى ژ مه‌ دخوازت ، وان سالوخته‌تان بو

مه ناشکهره دکهت يين کول خودا پهريسی ههين وههر
کهسه کی هپړای في پهرستنی بت .

◆ فيجا نهو کهسی خودا پهريس بت دی د گهل خو
يی راستگو بت ، و دی دودل وهژهژوک نابت ﴿ اَتَاْمُرُوْنَ
الْنَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ اَفَلَا
تَعْقِلُوْنَ ﴿٤٤﴾ - چ حاله کی کرپته حالی ههوه وی زانايين
ههوه دهمی هوين فهرماني ب باشی یی ل مروځان دکهن ،
وهوين نهفسا خو ژ بير دکهن ، وبهري وی نادهنه خيرا
مهزن کو ئيسلامه ، وهوين کيتابی دخوين ، نهري فيجا
ما هوين عهقلی خو ب کار نائين کارئینانه کا
دورست ؟ ﴿ البقرة ٤٤ ﴾ .

◆ ومروځی خودا پهريس یی مل پهحن ويهين
فرهه ﴿ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ج -
گهلی خودان باوهران دهه می کارين خو دا هوين

داخوازا هاریکاری یی ژ خودی بکن : ب بیهن
 فره هی یی، و نفیژی ﴿ (البقرة ۱۵۳) .

◆ و مروقی خودا په ریسی یی هنرقان ولیگه ره ﴿ ان فی
 خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتَلَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ
 الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
 السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ
 كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿ - د نافراندنا
 عهسمانان دا کو هاتینه بلندکرن و فره هکرن ، ویا عهردی
 ب چیا ودهشت ودهریایی وی شه ، و د ژیکجودابوونا
 شهف وروژان دا ژ لایی دریژی و کورتی یی ، و تارای
 وروناهی یی شه ، و ل دویف نیک هاتنا وان ، و د گه می بان
 دا نهوین ل دهریایی دچن ، ووی تشتی مفایی مروقان تیدا
 هل دگرن ، و د وی ئافا بارانی دا یا خودی ژ عهسمانی
 باراندی فیجا عهرد پشتی هسک و بی شینکاتی مایی

که سځ و جوانکری به قسه ، و د وان خودان رحان دا بین
ل سدر عهردی به لافکرین ، و د نینان وبرنا وی بای دا بی
وی قهنجی پی ل هه وه کری ، و وان عهورین د ناقبه را
عسمانی و عهردی دا هاتینه ب رپقه برن ، د فان هه می
نیشانین بوری دا نایه ت ل سهر یه کینی یا خودی و مه زنی یا
قهنجی بین وی بو ملله تی تی بگه هت هه نه ﴿ (البقرة
۱۶۴) .

◆ و مروقی خودا په ریس بی سهر گهرم و (موغامر)
نینه ﴿ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ - هوین گه لی
خودان باوهران ب هیلانا جهادی و نه دانا مالی د وی
رپکی دا خو نه هافینه هیلاکی ﴿ (البقرة ۱۹۵) .

◆ و مروقی خودا په ریس بی دوروی و خاپینوک نینه
﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ
اللَّهِ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿۱۷۷﴾ - وهندهک
مروقی ژ دورویان که یفا ته ب گوتنا وی یا ره هوان
دئیت ، و نه و سویندی ب خودی دخوت کو قیانا ئیسلامی

د دلی وی دا هدیہ ، وئغه بسته بی یه کا مه زنه ل سهر
خودی ، وئهو ب خو دوزمنی وهه فرکی یا وی بو ئیسلامی
وموسلمانان یا دژواره ﴿ (البقرة ۲۰۴) .

◆ ومروقی خودا په ریس پشت ناده ته مروقان وخو
ژوان قه دهر ناکه ت ب هیجه تا هندي کوئهو عیاده تی
بکته وخو بوه ستینت ﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ
أَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿۲۷﴾ - وهنده ک
مروقی پیخه مه ت رازیوونا خودی خو دفروشن . وخودی
ب به نی یان یی مهره بانه ، ب دلوقانی یه کا به رفره
ل دنیا یی وئاخه تی دلوقانی یی ب به نی یی خو یی خودان
باوهر دبه ت ، وجزایه کی باش دده ته وان ﴿ (البقرة
۲۰۷) .

◆ ومروقی خودا په ریس که سه کی هممه ت بلنده
وخو کیم ناکه ت ﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ -
هوین ئه ی نوممه تا موحه مه دی چیتین نوممه تن و
ب مفاترین مروقن بو مروقان ﴿ (آل عمران ۱۱۰) .

♦ و مروقی خودا په ریس کهسه کی مهرده ونه یی
 به خيله ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ
 فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ - وئوین قهلسی یی
 ب وی تشتی خودی ژ قهنجی یا خو دای دکن بلا هزر
 نه کن نهف قهلسی یه بو وان باشه ، بهلکی نه و خرابی یه
 بو وان ﴿ (آل عمران ۱۸۰) .

♦ و مروقی خودا په ریس رازی نابت بیته ئستغلا لکرن
 یان بیته کوله و کهسه کی سه رشور ﴿ فَأَلَّذِينَ هَاجَرُوا
 وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتِلُوا
 لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ نَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿٢٥٦﴾
 - وئوین پیخه مهت رازیوونا خودی مشهخت بووین ، و
 ژ وارین وان هاتینه ده ریخستن ، و د ریکا عه بدینی یا
 خودایی خو دا نه خوشی هاتی یه سه ری ، و د ریکا
 خودی دا شهر کری و پیخه مهت بلند کرنا په یقا وی

هاتینه کوشتن ، خودی گونسه‌هین وان دی قه‌شیرت ، کا
چاوا بو وان د دنیایی دا قه‌شارت بوون ، وئو وان سه‌را
جزا نادهت ، ودی وان که‌ته د وان به‌حه‌شتان دا یین
رویار د بن داروبار وقه‌سرین وان دا دچن ، و ل نک
خودی قه‌نجی یا باش هه‌یه ﴿ (آل عمران ۱۹۵) .

◆ و مروقی خودا په‌ریس سیاسته‌ته کا موکم وبنه‌جه
د هه‌می کاران دا هه‌یه ویی بی سه‌روبه‌ر نینه ﴿ يَتَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبَرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿ - نه‌ی گه‌لی نه‌وین باوه‌ری ب خودی
ویغهمبه‌ری وی ئینای صه‌بری ل سه‌ر گوهدانا خودایی
خو بکیشن ، و ل سه‌ر وی ته‌نگافی ونه‌خوشی یا دئیه
سه‌ری هه‌وه ، و ل هه‌مبه‌ری دوژمنین خو دپهن فره‌ بن
دا نه‌و ژ هه‌وه د پهن فره‌تر نه‌بن ، و ل سه‌ر جیهادا
د گه‌ل نه‌یارین من ونه‌یارین خو دبه‌رده‌وام بن ،
و د هه‌می حالین خو دا هه‌وین ژ خودی بترسن ، ب وی

هيڅي يې څو هوين ل دنيا يې وئاخره تي رازيوونا وي
ب دهست خو څه بينن ﴿ (آل عمران ۲۰۰) .

◆ ومروځي خودا پهريس خو ژ نه رکي خو ناده ته پاش
ژ بهر هندي څو هنده ک کهس ب کاري خو رانابن
﴿ فَقَتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ - تو نهی
موحه مده جيهادا د ریکا خودی وبلند کرنا په یفا وی دا
بکه ، تو ژ کرنا کهسی دی یې بهر پسیار نینی وسه را وی
ل ته نائیته گرتن ﴿ (النساء ۸۴) .

◆ ومروځي خودا پهريس قهستا خیری دکهت وخو
ژ خرابی یې دده ته پاش ﴿ مَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ
نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا ۗ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ﴿ - هه چی یې بهر گه رپانی
بکهت دا ئیک خیره کی بکهت ژ بهر مهده را وی باره ک
بو وی ژخیری دی هه بت ، وهه چی یې بهر گه رپانی بکهت
دا خرابی بگه هته ئیکی دی باره ک ژ گونه هی دی بو وی

هه‌بت ، و خودی ل سهر ههر تشته کی شاهد و پاریزهر
 بوویه ﴿ (النساء ۸۵) .

♦ و مروقی خودا په‌ریس یی هشیاره ، بی ناگهه
 نامینت ﴿ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ - ئەى گه‌لی
 ئەوین باوهری ئینای د هشیاری خو بن ﴿ (النساء
 . (۷۱)

♦ و مروقی خودا په‌ریس یی دل موکمه ده‌می هه‌وار
 دگه‌نتی ب له‌ز د هه‌واری دچت ، به‌ره‌فانی یی ژوی
 دکه‌ت یی ئەو بنیاست ویی نه‌نیاست زی ﴿ وَمَا لَكُمْ لَا
 تُقْنِتُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
 وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ
 الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل
 لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ - وما ئەو چیه گه‌لی خودان
 باوهران دبه‌تە ئاسته‌نگ د ریکا هه‌وه وکرنا جیهادا
 پیخه‌مه‌ت ب سه‌ریخستنا دینی خودی دا ، و پیخه‌مه‌ت

پشته فاني يا بي دسهه لاتان ژ زهلام وژن وزارويمان نهوین ته عدايي لي هاتي په کرن ، ووان چورې نينن ژبلي هندي کو هاوارين خو بگه هيننه خودايي خو ويژن : خودايي مه ، تو مه ژ في گوندي مروقين وي ب کوفري زورداري ل خو کري و ب نه خو شوي زي زورداري ل خودان باوه ران کري - کو مه که هه - دهر بيخه ، وتو ژ نک خو خودانه کي بو مه پهيدا بکه سهر کاري يي ل مه بکه ت ، پشته فانه کي کو مه ب سهر زورداران بيخت ﴿ (النساء ۷۵) .

◆ و مروقي خودا په ريس گوتگو تکان به لاف ناکه ت ، وته ناهي يي تيك ناده ت ، وترسي به لاف ناکه ت ، و کاري بو خودانان دز فرينست ﴿ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوْ أَلْحَافِ أَذَاعُوا بِهِ ۗ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ۗ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۸۰﴾ -
 وئه گهر فهرمانه کا دقيت بيته فه شارتن يا کو په يوه ندي

ب ته‌ناهي بيّ قه هه‌بت يا خي‌را ويّ بو ئيسلاميّ
وموسلمانان بزقريت ، يان په‌يوه‌ندي ب ترسيّ قه هه‌بت
يا بگه‌ته وان ، نه‌گه‌ر نه‌و گه‌هسته نه‌وين هه‌ يين
باوه‌ري بيّ جهيّ خوّد دليّن وان دا نه‌كري ، نه‌و ديّ ويّ
د ناف مروّقان دا به‌لاف كه‌ن ، و نه‌گه‌ر وان نه‌و بوّ
پيغه‌مبه‌ريّ خوديّ سلاف ليّ بن وبو زانا وتيگه‌هشتي يان
زقرا ندبا ، دا خودانيّ تيينانه‌ده‌ر وزانينيّ ژ وان راستي يا
ويّ زانن . و نه‌گه‌ر قه‌نجي يا خوديّ ل سهر هه‌وه نه‌با و كو
وي دلّو قاني ب هه‌وه بر هوين دا دو يكه‌فتنا شه‌يتاني
كه‌ن كيّم ژ هه‌وه تيّ نه‌بن ﴿ (النساء ۸۳) .

◆ ومروّقيّ خودا په‌رئيس يي وه‌فاداره ﴿ يَتَأْتِيهَا

الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ - نه‌ي نه‌وين باوه‌ري ئيناي
په‌يمانين خوّ يين موكم بينك بينن ﴿ (المائدة ۲) .

◆ ومروّقيّ خودا په‌رئيس ب هه‌مي قه ئاشكه‌را

وقه‌شارتي بيّ خوديّ يه ﴿ قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ
وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾ - تو نه‌ي موحه‌مه‌د بيّزه :

هندي نقيڙا من وقوربانى منه ب تنى بؤ خودينه ، وژينا
من ومرنا من بؤ خودى يه خودايى همى
چيكرى يان ﴿ (الأنعام ١٦٢) .

♦ ومروقى خودا پهريس دزانت كو پيشقه چوون
راستترين ريكا سهر كهفتى يه ﴿ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ
يَخَافُونَ أُنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا
دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ عَلَيْهِمْ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾ - دو زهلامان ژ وان بين ژ خودى دترسيان ،

خودى قهنجى د گهل كربوو وان گوهدارى يا خودى
ويغهمبرى وى دكر ، گوته ئسرائيلى يان : هوين ب سهر
وان جهاببران دا د دهر گهه باژيرى وان را ههړنه ژور ،
وهك كارئينان بؤ نه گهران ، ونه گهر هوين د دهر گهه را
ب سهر وان دا چوونه ژور هوين دى ب سهر كهفن ،
وخو بهيلنه ب هيشى يا خودى ب تنى قه ، نه گهر ههوه
باوهرى ب پيغهمبرى وى ههيه ، وهوين كارى
ب شريعتى وى دكهن ﴿ (المائدة ٢٣) .

◆ و مروّقیّ خودا په‌ریس یی خۆراگره ، نه یی ئەزمان
دریژ و خه‌به‌ر بیژه ، به‌لکی ئەو ل دویش ده‌لیلان دچت
﴿ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ
عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ - وَهُوَ يَكْفِي مَا كُفِّرُوا بِنِيعِهِمْ لَمَّا هَمَّوْا ﴾
نه‌ده‌نه وان سه‌نه‌مان یین بو‌تپه‌ریس عیاده‌تی بو‌دکه‌ن
حه‌تا هوین نه‌بنه ئە‌گه‌ر کو‌ئه‌و ژ زی‌ده‌گافی و نه‌زانین
خه‌به‌ر و جفینا بده‌نه خودی ﴿ (الأنعام ۱۰۸) .

◆ و مروّقیّ خودا په‌ریس زر‌زِر‌کان ناکه‌ته به‌ر خو ، و
ل سه‌ر هسکی رزی نازیت ، خو‌شی‌یی ب رزقی خودی
یی حه‌لال و خه‌ملا دورست دبه‌ت ﴿ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ
الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ - تَوَنَّى
موحه‌مه‌د بیژه وان نه‌زانان : ئەری کی ئەو جلکی باش یی
خودی کری‌یه خه‌م‌ل بو‌هه‌وه ل سه‌ر هه‌وه حه‌رام
کری‌یه ؟ و کی خو‌شی یی برنا ب رزقی حه‌لال یی خودی
دای حه‌رام کری‌یه ؟ تو بیژه وان : هندی ئەو جلک

وځوارن وځه ځوارن پاقژن پين ځودى ځه لال ځرين د ژينا
دنيايى دا بو وانه پين باوهرى نيناى وځه لکى دى ژى
پشکدارى يا وان تيدا دکهن ، ول روژا قيامه تى ځه بو
وان ب تى نه ﴿ (الأعراف ۳۲) .

◆ و مروفتى ځودا پهريس دهستى ځول بهر کهسى
ځه ناگرت ويى بى خير نينه ﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ
قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِمْ عَدُوَّ اللَّهِ
وَعَدُوَّكُمْ وَعَآخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ
- وهوين گهلى موسلمانان بو بهر سنکگرتنا دوژمنى ههر
تشته کى هوين بشين ژ هيزى و هژمارى ناماده بکهن ، دا
هوين ب وى چه ندى ترسى بهاځينه دلى نه يارين ځودى
ونه يارين ځو ځه وين ل بهر هه وه ددانن ، ودا هوين وان
ژى بترسينن پين هيشتا دوژمنى يا ځو بو هه وه ناشکه را
نه کرى ، بهلى ځودى وان دناست و ب يا د دلى وان
دا بى زانايه ﴿ (الأنفال ۶۰) .

◆ ومروفي خودا پهريس هيرشكهره كي ب جساره ته
 ده مي گهرم گهرما شهري ره في نانياست ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ
 ﴿٥٧﴾ وَمَنْ يُؤَلِّمُ يَوْمَئِذٍ ذُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّرًا
 إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ
 وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٨﴾ - نه ي گه لي نه وين باوه ري ئيناي
 نه گهر هوين د شهري دا بهرانبهر کافران راوه ستان
 ونيزيكي وان بوون هوين پشتا خو نه دهنه وان ، و ژ وان
 نه ره فن ، وموكم راوه ستن ، وه چي بي ژ هوه ل ده مي
 شهري پشتا خو بده ته وان ، نهو تي نه بت يي بو حيله
 چه پ بده ت يان خو ب کومه کا موسلمانين شهر کهر را
 بگه هينت ل چي جهي نهو لي بن ، نهوي پشت بده ت
 نهو هيزاي غزه با خودي بوو ، وجهي وي جهه نه مه ،
 ونه و چ نه خو ش جهي لي زفريني يه ﴿ (الأنفال ١٥ -
 . (١٦)

♦ و مروّقیّ خودا پهریس حهز ژ زانینی دکهت
ودوژمناتی یا وی تشتی ناکهت ییّ نهو نهزانت ﴿بَلَّ
كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ﴾ - بهلکی وان لهز د نه
باوهری ئینانا ب ویّ دا کر یا زانینا وان نه گه هشتی ییّ ﴿
(یونس ۳۹) .

♦ و مروّقیّ خودا پهریس ب تمامی ب ئهرکیّ خو
ر ادبت و ب دورستی کاریّ خو دکهت ﴿لِيَجْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ
أَحْسَنُ عَمَلًا﴾ - دا نهو ههوه گهلی مروّقان بجه ربینت : کانی
کاریّ کیّ ژ ههوه ییّ باشتر و پاقرتره ﴿ (الملك ۲) .

♦ و مروّقیّ خودا پهریس ییّ موکمه کارین
ب زه حمت وی سست ناکهن ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
إِذَا لَقِيْتُمْ فِعَةً فَاتَّبَتُوا﴾ - نهی گهلی نهوین باوهری ئینای
نه گهر هوین هاتنه راستا کوومه کیّ ژ وان کافرین خو بو
شهریّ ههوه ناماده کری ، هوین خو پراگرن و ژ بهر
وان ندره فن ﴿ (الأنفال ۴۵) .

◆ و مروّقیّ خودا پهريس حهز ژ شهري ناکهت ژ بهر
خوين ريټنيّ بهلکي ژ بهر بهره فاني يا ژ وي حهقي بيّ يا
ناشکه را بووي ﴿وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا - وئه گهر
وان مه يلا ناشتي بيّ کر و خو ژ شهري دا پاش ، تو ژي
ئه ي موحه ممه د مه بليّ بو وي چه نديّ بکه ﴿ (الأنفال
٦١) .

◆ و مروّقیّ خودا پهريس د گهل خودي و د گهل
مروّقان و د گهل خو ب خو ژي بيّ راستگو بيه ﴿ وَمَا أُرِيدُ
أَنْ أَخْلِفَكُمُ إِلَىٰ مَا أَنْهَيْتُكُمْ عَنْهُ إِنَّا نُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ -
ومن نه قيت نهز هه وه ژ تشته كي بده مه پاش ، پاشي نهز
ب خو دپشت هه وه را بچم وي تشتي بکه م ، وهما من
ب في کاري خو ژ چاک کونيّ پيښه تر چو ددي نه قيت ﴿
(هود ٨٨) .

◆ و مروّقیّ خودا پهريس بيّ هيفي نابت ومل که چي بيّ
ژي بو بيّ هيفي وونيّ ناکهت ﴿ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ
يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْيَسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيَسُ مِنَ

رُوحَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾ - هدرن پسيارا يوسفي
وبرايي وي بكن ، وهيقي يا خو ژ رهجا خودي نه برن ،
چونكي ژ وان يين كافي يي ب قهدهرا خودي دكهن
پيشه تر كس ژ دلوقاني يا خودي بي هيقي نابت ﴿
(يوسف ٨٧) .

◆ و مروقي خودا پهريس دهمي شهر پوي ددهت
دهست ددهته چه كي دا بهره قاني يي ژ گزي يا خو و
نازادي يي و حه ق يي بكهت ﴿ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٦﴾ - گهلي خودان باوه ران نه گهر
هوين بو كرنا شهري د گهل دوژمني دهرنه كهفن خودي
عهزابه كي دي دته ههوه ، وملله ته كي دي ژبلي ههوه
دي دت دهمي ژي دئپته خواستن كو دهر كهفنه شهري
نهو دي دهر كهفن ، ونهو گوهداري يا خودي ويغه مبهري
وي دي كهن ، وهوين ب نه كرنا جهادي چو زياني
ناگه هيننه خودي ، چونكي وي چو مننهت ب ههوه نينه .

و خودی ل سهر ههر تشته کی بی خودان شیانه کو دینی
خو و پیغه مبه‌ری خو بی هه وه ب سهر بیخت ﴿ (التوبة
۳۹) .

◆ و مرؤقی خودا په‌رئس ل هیجه‌تان ناگه‌ریت
دا ب ئه‌ر کی خو رانه‌بت ﴿ إِنَّمَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَزْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي
رَبِّهِمْ يَكْرَهُونَ ﴿ - هه‌ما ئه‌و ده‌ستویری بی دخوازن
کو جهادی نه‌کن بین باوهری بی ب خودی و ب رۆژا
دویماهی بی نه‌ئین ، و دلین وان ب گومان بن ، قیجا
ئه‌و د گوماننا خو دا حییه‌تی دمینن ﴿ (التوبة ۴۵) .

◆ و مرؤقی خودا په‌رئس هیقی یا وی یا به‌رفره‌هه ،
باوهری یا وی ب هاریکاری یا خودی نا‌هزیت ﴿ هَلْ
تَرَبُّصُونَ بِنَاءِ إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ - ما هوین دچا‌فه‌رینه
چ بگه‌ته مه ژبلی شه‌هیدبوونی یان سهرکه‌فتنی ؟ ﴿
(التوبة ۵۲) .

♦ و مروځي ځودا په ريس يي قه نجي قه شير نينه ،
تعترافي ب قه نجي يي دکهت ﴿ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمْ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ - ووان تشتهك ل نك پيغه مبهري
نه ديت کو ره خني پي لي بگرن وبي بهافيني ، ژبلي کو
خودي قه نجي د گهل وان کر ، ونه و ژ وي خيري زهنگين
کرن يا وي ل سهر پيغه مبهري خو قه کري ﴿ (التوبة
٧٤) .

♦ و مروځي ځودا په ريس نه گهر سوزهک دا ب جه
دئنت ، وحاشاتي يي ل گوتنا خو ناکهت ﴿ الَّذِينَ يُوفُونَ
بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾ - نه وين وي په يمانا
خودي پيک دئنين يا وي فه رمان پي ل وان کري ، ونه و
وي په يمانا موکم يا وان دا يه خودي ناشکين ﴿ (الرعد
٢٠) .

♦ و مروځي ځودا په ريس يي ب مروځيني به وکياني
خي زاني دپاري زت ﴿ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ

يُوصَلْ - وئەو ئەون یین وی تشتی خودی فەرمان
ب گه‌هاندنا وی کری وه‌کی مروّفایینی بی وهاریکاری یا
پیتفی یان دگه‌هین ﴿ (الرعد ۲۱) .

♦ و مروّفی خودا په‌ریس دلی وی ب زکری خودی
بی ئافایه ، و ژ بهر نه‌خۆشی یه‌کی یان ته‌نگافی یه‌کی ئەو
ئارامی یا خو ژ ده‌ست ناده‌ت ﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ
قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ - ئەوین دلیین وان ب ته‌و حیدا خودی
وز کری وی ته‌نا ورحه‌ت دین ﴿ (الرعد ۲۸) .

♦ و مروّفی خودا په‌ریس ئەزمانی خو ب وی تشتی
به‌رناده‌ت یی نه‌زانت ، و ل دویف عه‌یین خه‌لکی
ناگه‌ریت ، و بی مایتیکه‌ر نابت ﴿ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ
بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ
مَسْئُولاً ﴿ - و تول دویف وی تشتی نه‌چه یی تو چو ژ ی
نه‌زانی ، هندی مروّفه یی به‌ریسپاره ژ وی تشتی وی گوه
وچاف و دلی خو تیدا ب کار ئینای ﴿ (الإسراء ۳۶) .

◆ و مروځي خودا په ريس خو مه زن ناکه ت ، و نه و
که سه کي دفن بلند نينه ﴿ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ٥٤
إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴾ - و تو
ب خو مه زن کرن فه ل عه ردی نه گه ره ، چونکي تو
ب ريشه چو و نا خو ل سهر عه ردی نه شپي عه ردی
بکه ليشي ، و تو ب خو مه زن کرنی ناگه هي يه بلندی يا
چي ايان ﴿ (الإسراء ٣٧) .

◆ و مروځي خودا په ريس هه قالي حه قی يی و دوژمنی
نه حه قی يی يه ﴿ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ
كَانَ زَهُوقًا ﴾ - و تو نه ی موحه ممه د بيژه بو تپه ريسان :
نيسلام هات و شرک نه ما ، هندي نه حه قی يه چو مان
و موکمی بو نين ، و حه قی يه هه ر دميت و پويچ نابت ﴿
(الإسراء ٨١) .

◆ و مروځي خودا په ريس يی رژه ل سهر خو فير کرنی
نه گه ر خو ژ که سه کي ژ وی کيمتر ژي بت ﴿ قَالَ لَهُ

مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ -
 موسای گوتی: نه ری دی ده ستوری بی دهی کو نه ز
 ب دویف ته بکه قم، دا تو هنده کی ژ وی زانینا خودی
 نیشا ته دای نیشا من بدهی کو نه ز پی سهر راست بسم
 ومفای ژی وهر بگرم؟ ﴿ (الکهف ٦٦) .

♦ ومروقی خودا په ریس بی ناشکرا و صهر یجه ﴿ إِنَّ

اللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾ - هندی خودی یه حه ز
 ژ هه ری کی خیانه تی د ئیمان ه تی خودای بی خو دا بکه ت
 وقه نجی یا وی فه شیرت ناکه ت ﴿ (الحج ٣٨) .

♦ ومروقی خودا په ریس ل ده می روی ب روی بوونی

بی راستگو یه و بی هژ هژو ک نینه ، و نه و فتنا مرو فان وه کی
 عه ز ابا خودی لی ناکه ت ﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا
 بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن
 جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ؕ أَوَلَيْسَ اللَّهُ
 بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾ - و ژ مرو فان هه یه بی

ديپژت : مه باوهري ب خودي نينايه ، فيجا نه گهر
بوته پريسان نه خوشي بهك گه هاندي نه و ژ بهر عه زابا وان
دي بي هه دار بت و ژ باوهري يا خو ليقه بيت ، و نه گهر
سهر كه فتنهك ژ خودايي ته بو خوداني باوهري بي هات
نه وين هه بين ژ باوهري يا خو ليقه بووين دي بيژن : ماني
نهم ژي د گهل هه وه بووين گه لي خودان باوهران مه
پشته قاني يا هه وه دژي نه ياران دكر ، نهر ي و ما خودي
ژ هه ر كه سه كي دي زانتر نينه ب وي تشتي د سنگين
خهلكي دا ؟ ﴿ (العنكبوت ١٠) .

◆ و مروفي خودا پهريس بي سه رخويه و مروفين نه زان
وي د سهردا نابهن وسفكي و دودلي بي بو وي چي ناكهن
﴿ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا
يُوقِنُونَ ﴾ - تو بيهنا خول سهر وي نه خوشي بي فرهه
بكه يا ژ ملله تي ته دگه هته ته ، هندي نه و سوزه يا
خودي دايه ته كو ته ب سهريخت و خيري بده ته ته
راستي هه وچو گومان تي دا نينه ، و نه وين باوهري بي

ب ئاخره تي نهئين بلا سفكي بي و دودلي بي بو ته چي
نه كهن ﴿ (الروم ٦٠) .

◆ و مروفي خودا پهريس ب ملله تي خو فه بي
گريدايه و پد يوه ندي يان موكم دكهت ﴿ **وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ
أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ** ﴿٥٢﴾ - وهندي ديني ههويه
گهلي پيغه مبهران نيك دينه كو ئيسلامه ، وئز خودايي
ههوه مه فيجا هوين تهقوا من بكن ، وگوهداري يا فهردان
وپاشقه ليدانين من بكن ﴿ (المؤمنون ٥٢) .

◆ و مروفي خودا پهريس حورمه تا مالان دزانت
﴿ **يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ
حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا** - نهى نهوين باوهري
ئيناي ژ بلي مالين خو هوين نهچنه د چو مالين دي فه
حهتا هوين دهستوي بي ژ خوداني مالي دخوازن
وسلاف دكهني ﴿ (النور ٢٧) .

◆ و مروفي خودا پهريس بي شهرمين و دههمه ن پاقره
﴿ **قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ** - تو بيژه خودان

باوهران بلا نهو چاځين خو ژ وی تشتی بگرن یی بو وان
حلال نهبت ﴿ (النور ۳۰) .

◆ و مروقی خودا پهریس یی ب تهحه موله وگو تینین
نه زانان ب چو فیه ناگرت ﴿ وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
قَالُوا سَلَمًا ﴿۶۳﴾ - وبه نی یین خودی یین چاک نهون یین
نه گهر نه زان و بی عقل خه لهت د گهل وان ناخفتن نهو
ب گو تته کا جوان به رسفا وان ددهن ، ووه سا د گهل وان
دناخفن کو بی ژ گونه هی ب سلامت بن ﴿ (الفرقان
۶۳) .

◆ و مروقی خودا پهریس زیده یی ب ئابوره ، و مالی
جوان ب ریقه دبهت ﴿ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ
يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿۶۷﴾ - وئوین نه گهر
تشتهك ژ مالی خو خه رج کر ددهست بهردای نابن ،
وخو دهست گرتی ژی لی ناکه ن ، وخه رج کرنا وان یا
نافجی به د ناقبه را دهست بهردان ودهست گرتی دا ﴿
(الفرقان ۶۷) .

◆ و مروقي خودا پهريس هه ز ژ دره وي وشاهده
 زوري بي وموژيلاهي بي ناکهت ﴿ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ
 الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴾ - وئهن يين
 شاهدهيي بي ب دره و نادهن و ل وي جهي ژي ئاماده نابن
 بي شاهده زوري لي دئيه دان ، وئه گهر بي دهستي
 د بهر هندهك له غوه چي يان را بورين پشتا خو ددهنه وان
 و خو ژ گوتهين وان دپاريژن ، و بي رازي نابن ﴿ (الفرقان
 . (٧٢)

◆ و مروقي خودا پهريس يي وژدان ساخ وههست
 نازكه ﴿ يَبْنِيْ اِيْنَهَا اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي
 صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يٰٓاَيُّهَا اللّٰهُ - ئهي
 كوركي من تو بزانه هندي باشي و خرابي به ئه گهر ئهو
 چهند دندكه كا هوپير ژي بت ، و د نيقا چيايه كي دا بت ،
 يان ل چي جهي بت ژ عهرد وعه سممانان ، خودي ل پروژا
 قيامه تي دي وي ئينت ، و حسيبي سهرا وي كهت ﴿
 (لقمان ١٦) .

♦ و مروقی خودا په ریس ده می بهرانبهر دوژمنی
 رادوه ست پی وی بی موکمه نه گهر چند هیژا هه فرکی
 یا چند بت ﴿وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا
 وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا
 إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿۲۲﴾ - وده می خودان باوهران نه و پارت
 دیتین بین کول دور (مه دینی) کوم بووین ، بیرا وان
 هاته فه کو ده می سه رکه فتی بی نیژیک بووی ، له و وان
 گوت : نه فه یه یا خودی وییغه مبهری وی سوز بی دایه مه
 ژ ته نگافی بی و سه رکه فتنی ، و خودی سوزا خوب جه
 نینا ، وییغه مبهری وی راستی گوت ، و دیتنا وان پارتان
 ژ باوهری بی و خو ته سلیم کرنا بوقه ده را خودی پیقه تر
 تشته ک ل وان زیده نه کر ﴿ (الأحزاب ۲۲) .

♦ و مروقی خودا په ریس هه ردهم زکری خودی
 دکته و چو تشت وی ژ زکری موژیل ناکته ﴿يَأْتِيهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿۱۱﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً

وَأَصِيلاً ﴿٤٢﴾ - ئەى گەلى ئەوین باوهرى ئینای هوین ب دل
وئەزمانى خو گەلەك خودى ل بىرا خو بینن ، و ل هەمى
دەمین خو هوین زكرى وى بكنەن ، ل سپیڤه وئىقاران ﴿
(الأحزاب ٤١-٤٢) .

◆ ومرۆقى خودا پهريس كەسەكى بى زهوق ودار
گران نینه ﴿ يَتَأْتِيَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ
إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ - ئەى گەلى ئەوین باوهرى ئینای
هوین نەچنە د مالین پیغه مبهرى قه وەساتى نەبت ئەو
دەستویری بى بدەتە هەوہ ﴿ (الأحزاب ٥٣) .

◆ ومرۆقى خودا پهريس بى نەزان نینه ﴿ قُلْ هَلْ
يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ - تو بیژە : ئەرى
ما ئەوین خودایى خو دناسن و دینى وى بى راست دزانن
وەكى وانه بین تشتەكى ژ وى چەندى نەزانن ؟ نە ، ئەو
وەكى يەك نابن ﴿ (الزمر ٩) .

◆ و مروقی خودا پهریس یی بی فام و غه بی نینه
﴿ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾ - هه ما نهو ل بیرا خو
دئینن و فهرقی دزانن بین خودان عهقلین ساخلم بن ﴿
(الزمر ۹) .

◆ و مروقی خودا پهریس هیقی یه کا به رفره و ئومیده کا
مذن ب ره حما خودی هدیہ ﴿ قُلْ يَعْبادِیَ الَّذِینَ
أَسْرَفُوا عَلَیْ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ یَغْفِرُ
الذُّنُوبَ جَمِیعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِیمُ ﴾ - تو بیژه وان
به نی بین من بین گله ک ب ناف گونه هی فه چو وین ، و
ب کرنا خرابی یان ته عدایی ل خو کری : ژ بهر گونه هی
خو بین مشه هوین ژ دلوقانی یا خودی بی هیقی نه بن ،
هندی خودی یه گونه هان هه می یان ژی دبهت بو وی یی
ژی توبه بکته و ل خو بزقرت ، هندی نهوه نهو باش
گونه ژبیری گونه هی بن به نی بین خو بین توبه کهره ، ویی
دلوقانکاره ب وان ﴿ (الزمر ۵۳) .

♦ و مروؤقی خودا په ریس یی نهرم وتیکه لی خوشه
 ﴿ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۚ ادْفَع بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ
 فَاِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَانَهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ -
 وباشی یا وان یین باوهری ب خودی ئینای ، و خؤل سهر
 شریعتی وی راست کری ، وقه نجی د گهل خهلکی
 کرین ، وه کی خرابی یا وان نابت یین کوفر ب خودی
 کری وبی ئه مری یا وی کری ، ونه خوشی گه هاندینه
 خهلکی . تو ب لیئورین ونهرم وحه لیمی یا خو خرابی یا
 وی پالفده یی خرابی گه هاندی یه ته ، وبه رانه ر خرابی یا
 وی تو باشی یی د گهل بکه ، فیجا ب قی چه ندی نه وی
 خرابی گه هاندی یه ته و دوژمناتی د ناقبه را ته ووی دا
 هدی دی وه لی ئیت ههر وه کی نه و دوسته کی ته یی
 نیریکه ﴿ (فصلت ۳۴) .

♦ و مروؤقی خودا په ریس گه له ک ژ مه غو وری یی یی
 دوبره ﴿ قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ - تو نهی موحه مه د بیژه

وان : هه ما نه ز ژى وه كى هه وه مروځه كم ﴿ (الكهف
١١٠) .

♦ و مروځى خودا په ريس باوهرى يا وى ب سوژا
خودى يا موكمه ودلى وى يى تڅى رحه تى و ته ناهى به
﴿ اَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ
تُوْعَدُونَ ﴿٣٠﴾ - هوين نه ترسن و ب خه م نه كهفن ،
و مزگينى يا مه ب وى به حه شتا ژفان بو هه وه پى دهاته دان
ل هه وه بت ﴿ (فصلت ٣٠) .

♦ و مروځى خودا په ريس مل كه چى يى بو حه قى يى
د كه ت و خو د سهر راستى يى را نايينت ﴿ وَاذْ لَمَّ يَهْتَدُوا
بِهِ فَمَسِيْقُولُونَ هَذَا اِفْكٌ قَدِيْمٌ ﴿١١﴾ - و كو نه و ب قورنائى
ب هيدايت نه هاتين نه و دى بيژن : نه فه دره وه كه
ژ مروځين به رى يا هاتى به فه گوهاستن ﴿ (الأحقاف
١١) .

◆ و مروقي خودا پهريس له زي د ديار کرنا بوچوروني
ودانا حوکمی دا ناکهت ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اِنْ جَاءَكُمْ
فَاسِقٌ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْا - ئەي ئەوين باوهری ئينای ئەگەر
فاسقه کی گوتنهک بو ههوه ئينا بهری هوين باوهر زي
بکهن وگوتنا وی فه گوهين هوين خو زي پشت راست
بکهن ﴿ (الحجرات ٦) .

◆ و مروقي خودا پهريس قاصدی قيانی يه فتنه
وهه فرکی بي هل ناکهت ﴿ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِحْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا
بَيْنَ اٰخْوِيكُمْ وَاَتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿ - هندی خودان
باوهرن د دینی دا برانه ، قيجا هوين صولحی د ناقبهرا
برايين خو دا بکهن ئەگەر ئەو ب شهر چوون ، و د هه می
کاری خو دا هوين ژ خودی بترسن ، دا رهحم ب ههوه
بيته برن ﴿ (الحجرات ١٠) .

◆ و مروقي خودا پهريس تهعه صصوبی بو رهنگی
ونفشی ومللهتی وگهلی ناکهت ، ورپوژهکی ژ رپوژان ئەو
باوهری بی ب هندی نائیت کو مروقهک ژ ئیکی چیتره

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاهُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۗ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ ۗ﴾
نهی گهلی مروّقان هندی نهمین مه هوین ژ باه کی ب تنی
کو نادهمه ، و دایکه کا ب تنی کو حه و وایه ئافراندینه ،
قیجا نه سه با کهسی ژ یا کهسی با شتر نینه ، و ژ لای
دوونده هی فه مه هوین کر نه گله ک مللهت وئویجاخ ، دا
هنده ک ژ هه وه هنده کان بناسن ، هندی با شترینی هه وه یه
ل نک خودی نه وه یی ژ هه می یان پتر ته قوا خودی
بکته ﴿ (الحجرات ۱۳) .

◆ و مروّقی خودا په ریسی یی ب نه خلاقه یاری یان
ب مروّقان ناکته و سقکی یی ب کهسی ناکته ﴿يَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا
مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۗ﴾ - نهی
نهوین باوهری ئینای کومه کا خودان باوهر بلا یاری یان بو
خوب کومه کا دی یا خودان باوهر نه کته ، بهلکی

نهوین یاری پی دئینه کرن ژ یین دی دچیتیر بن ، وچو
ژنین خودان باوهر بلا یاری یان بو خو ب چو ژنین دی یین
خودان باوهر نه کهن ، بهلکی نهو ژنین یاری پی دئینه کرن
ژ یین دی دچیتیر بن ﴿ (الحجرات ۱۱) .

◆ و مروقی خودا په ریسان که سین پیتقی ب بهر خو
دئینخت و بی دلفره هه ﴿ وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ
بِهِمْ حَصَاصَةٌ - و نهو نه نصاری مشه ختی یان و مروقین پیتقی
ب بهر خو دئینخن ، نه گهر خو نهو دهه وجه بن ژی ﴿
(الحشر ۹) .

◆ و مروقی خودا په ریسان دلسوزی دین ووه لاتی خو به
و پشته فانی یا دوژمنان ناکهت ﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا
تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ -
نهی نهوین باوهری ب خودی و پیغه مبهری وی ئینای و کار
ب شریعه تی وی کری ، هوین دوژمنین من و دوژمنین خو
بو خو نه که نه دوست و سهر کار ، دلی خو بده نی

ودهنگ وباسین پیغه مبهری سلاف لی بن بو بهن ،
ونهیتی بین موسلمانان بو بیژن ﴿ (الممتحنة ۱) .

◆ ومرؤقی خودا په رییس ته عه صصوبی ناکهت
و ژ قهستا نه فیانا مروغان هل ناگرت ﴿ لا ینهنکم الله عن
الذین لم یقتلواکم فی الدین ولم ینخرجواکم من دیرکم ان
تبروهم وتقسطوا الیهم ؕ ان الله سحیب المقسطین ﴿ (۱) انما
ینهنکم الله عن الذین قتلواکم فی الدین و اخرجواکم من
دیرکم وظهروا علی اخرجکم ان تولوهم ؕ ومن یتولهم
فاولئک هم الظالمون ﴿ (۱) - گه لی خودان باوهران
خودی هه وه ژ وان کافران پاشقه لی نادهت بین شهری
هه وه سهرا دینی نه کری ، وهوین ژ واری هه وه
دوره نیخستین کو هوین باشی د گهل وان بکهن ، وکو
هوین ب قهنجی دادی د گهل بکهن . هندی خودی یه
حه ز ژ وان دکهت بین د گوتن وکریارین خو دا دادی ی
دکهن . هه ما خودی هه وه ژ وان پاشقه لی ددهت بین

شهری ههوه سهرا دینی کری وهوین ژ واری ههوه
دهریخستین ، وهاریکاری یا کافران ل سهر دهریخستنا
ههوه کری کو هوین دوستینی وپشتهفانی یا وان بکهن ،
وههچی یی وان دژی خودان باوهران بو خو بکهته دوست
وهوگر ، نهون یین زورداری ل خو کری ،
و ژ توخویین خودی ده رکهفتین ﴿ (الممتحنة ۸-۹) .

◆ و مروقی خودا په ریسی سهر فراهه ، هه قالینی یا
سهرشوری وشهر مزاری بی ناکهت ﴿ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ - وسهر فراهی یا خودی وپیغه مبهری
وییه ، ویا وانه یین باوهری ب خودی وپیغه مبهری وی
ههی نه یا کهسی دییه ﴿ (المنافقون ۸) .

و ب فی رهنگی ، ههر تشته کی سهر بلندی پی پهدا
بکهت د ههر تشته کی هبت دا خودان باوهری پهرستقان
دکهته خودان عهقله کی دورست ، ونه خلاقه کی باش ،
وکاره کی ب هیژ ، وهوسا پهرستنا خودی دئیته کرن .

ما ئه و دهم نه هاتی یه یی موسلمان تیدا ب گوتن
و کریار ب ته علماتین کیتابا خودی داخبار بن ؟
حه تا کهنگی ئه ف غه فله ته دی ب سهر عه قل
ودلان دا گرت ؟ ﴿ * أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ
قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ - نَهْرَى مَا نَه وَهخته
بو وان بین باوهری ب خودی ویغه مبهری وی ئینای
ودویکه فتا ریکا وی کری ، کول دهمی زکری خودی
وخواندنا قورئانی دلین وان نه رم بن ﴿ (الحدید ۱۶) .
وههر چاوا بت هیقی ب کناری خودی یا مه زنه ،
چونکی نه وه هزرا باشا ب خو د نه فسین مه دا دچینت ،
وههر دهم بیرا مه ل شیانا خو دئینته فه ﴿ * أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ تَحِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا - هوین بزنانن کو هندی خودی یه
عهردی پشتی دمرت ب بارانی زیندی دکهت وشینکاتی
ژی دهر دئینخت ﴿ (الحدید ۱۷) .

وئه ف نایه تا پیروژ بهری مه دده ته هندی کو ئهم
ب تمامی بزاینن کو خودی دشیت دلین غافل پشتی

خه وه كا دريژ زيندى بكه ت ، ودهستين حيه تي يان بگرت
وبه ري وان بدهت ريكا راست ، بلا ئه م بوري ي نه خوش
ژ بير بكه ين و ب هيفي يه كا مه زن بژين ، وبلا ئه م له زي
ل كاري بكه ين ، وكه سه رداري يا ل سه ر تشتي بوري چو
مفا تيدا نينه وچو خير پتقه نائيت .

وما قد تولى فهو قد فات ذاهبا

فهل ينفعي ليتني ولعلني

(و تشتي بوري ئه و چوو ونه ما فيجا ما خوزي
وبه لكى دى مفايه كي گه هينه من ؟) .

ونه گهر نه فا ئه م تيدا نه خوشي گه هاندبته مه وهك
موسلمان ، ونه و گه لهك يا نه خوشه ، نه و دويماهي يا بقيت
نه قيت نينه بو موسلمانان ، د گه لهك جهين خوبه لو دا
ئه م هاتبو وينه شكه ستن ، به لي تاما شكه ستنى ناكه فته
گه رويي هنگي نه بت نه گهر ئه م پي رازي بو وين ومه نه و
داعويرا ، ژ خو نه گهر مه بهر گه ريان كر كو ئه م روي يي
وي بگو هورين ، نه و نامينت شكه ستن ، به لكى نه و دى
بته لي دانهك ژ لي دايين ژينا سه خت ، ودى د شيان دا بت

مروّف بشپّتی و ب باوهری و بزاف و هزر کرن خو ژی
رژگار بکته ، وروژ د ناف مروّفان دا دئینه وهر گپران ،
روژه کی دی نه خو شی گه هته مه وروژه کی دی دلخوش
بین ، وشکهستن نهو نینه دهسکهفتی به کی تو ژ دهست
بدهی ، شکهستن نهوه تو نه خلاقى و میرینی وهیقى یی
ژ دهست بدهی .

وئه گهر ژ گرن گترین کارین موسلمانان نهو بت نهو
راستی یین بوری یی خو یی مه زن بو ئومه تا خو یا ئیسلامی
ناشکه را بکهن ، دا نهو ریپکین پهروه ردهیا دورست بگرن
و ژ شکهفتنا خو یا کریت رابین ، وئه گهر یا دورست بت
بو مفا وهر گرتن و پیکنینانا بزاقان کو ئهم گه له کی
ژ غهیری خو بزاین ، یا دورستتر و ب مفاتر نهوه ئهم
گه له کتری ژ ئیسلاما خو بزاین ، چونکی تشتهك تینکا
مه ناشکینت نهو نهبت نهم قهستا سهره کانی با خو یا زه لال
بکهین ، نهوا ب راستی مفای دگه هینت وئه نجامین
عه جیب ب جه دئینت .